

Choroba COVID-19 zaburza łańcuchy dostaw na całym świecie, wstrząsa giełdami i poprzez wprowadzane kwarantanny może prowadzić do zarządzanego ogólnie zamykania zakładów. Mimo, że sytuacja rozwija się bardzo dynamicznie i trudno jest dokonać rzetelnych prognoz, z perspektywy wszystkich przedsiębiorstw ważne jest, aby dzięki ukierunkowanemu zarządzaniu kryzysowemu przygotować się na wszelkie możliwe scenariusze i w ten sposób zapewnić sobie zaufanie swoich pracowników, partnerów biznesowych i klientów.

Jak zapewnić skuteczne zarządzanie kryzysowe? Decydującym czynnikiem jest rozsądne i efektywne działanie opierające się na następujących filarach:

- utworzenie sztabu kryzysowego
- dokonanie indywidualnej i uporządkowanej analizy ryzyka
- korzystanie ze sprawdzonych informacji i wiedzy eksperckiej

I. Sztab kryzysowy:

Aby móc działać jak najskuteczniej i jak najszybciej, konieczne jest utworzenie sztabu kryzysowego. Do składu sztabu kryzysowego należy wyznaczyć (a nie tylko zaprosić) osoby odpowiedzialne ze wszystkich istotnych działów przedsiębiorstwa. Są to dział kadr, sprzedaży, marketingu i finansów. Aby móc odpowiednio reagować na szybki rozwój wypadków należy planować spotkania (telekonferencje) w regularnych i krótkich odstępach czasu.

Należy przydzielać kompetencje! Kto zaprasza? Kto może informować pracowników, klientów i/lub dostawców? Bezwzględnie należy unikać konfliktów interesów! Konflikt interesów występuje na przykład wtedy, gdy opracowanie konkretnego zagadnienia i jego weryfikacja przypisane są tylko jednej osobie.

Należy dokumentować przebieg spotkań kryzysowych! Stanowi to dowód podjęcia przez przedsiębiorcę wszelkich możliwych w danych okolicznościach kroków w celu zaradzenia kryzysowi. W dalszym czasie będą mogli Państwo dzięki temu wykazać zachowanie należytej staranności i tym samym uchronić się przed karami administracyjnymi lub roszczeniami regresowymi. Jednocześnie zapewniają Państwo, że nowi członkowie zespołu kryzysowego będą mogli kontynuować pracę swoich poprzedników w przypadku, gdy członkowie zespołu kryzysowego mieliby być nieobecni z powodu choroby.

II. Analiza ryzyka:

Zespół kryzysowy powinien na początku swojej pracy przeprowadzić indywidualną analizę ryzyka. Analiza ryzyka pomaga rozpoznać i zidentyfikować w sposób usystematyzowany zadania do wykonania oraz czas, w którym powinny one być wykonane oraz ryzyka, które się z nimi wiążą.

W praktyce ugruntowało się opracowanie tabeli ryzyka. Nasi doradcy organizacyjni zalecają dokonanie klasyfikacji ryzyka na czterech poziomach (niski, średni, wysoki i bardzo wysoki). Oczywiście mogą Państwo przewidzieć również dodatkowe poziomy w swojej analizie, niemniej jednak z reguły czynią one analizę ryzyka znacznie bardziej złożoną. Proszę korzystać z prostych, dobrych i zrozumiałych struktur. Poniżej znajduje się przykładowa struktura tabeli ryzyka:

White paper: Zarządzanie kryzysem „COVID-19“

Poziom ryzyka	Kiedy występuje dany poziom?	Rozmiar i prawdopodobieństwo skutków w odniesieniu do Państwa przedsiębiorstwa	Działania, które przewidzieli Państwo na taki wypadek	Komunikacja z tym związana
niski	<ul style="list-style-type: none"> ukryte zagrożenie brak przypadków zakażenia w przedsiębiorstwie oraz w sąsiedztwie 	skutki małe lub nieistotne, lecz wysokie prawdopodobieństwo ich wystąpienia	Działania prewencyjne, np. <ul style="list-style-type: none"> plany higieny nabycie środków dezynfekcyjnych zalecenie odroczenia podróży służbowych oraz uczestnictwa w większych wydarzeniach przygotowanie infrastruktury IT w celu umożliwienia pracy zdalnej 	<ul style="list-style-type: none"> szkolenia z zakresu higieny dla pracowników rozwieszenie ulotek informacyjnych
średni	przypadki podejrzeń zakażeń lub zakażeń w bezpośrednim pobliżu przedsiębiorstwa lub jego pracowników	skutki dostrzegalne, rosnące prawdopodobieństwo w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa wśród społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> zakaz podróży służbowych przygotowanie kryzysowego planu dot. zatrudnienia: przestrzenna / czasowa separacja zmian / zespołów / grup szczególna prewencja obejmującą personel kluczowy przygotowanie kryzysowego planu IT odwołanie organizowanych wydarzeń i eventów 	<ul style="list-style-type: none"> pouczenie pracowników o rozprzestrzenianiu się i zagrożeniu zakażeniem apel w sprawie ochrony osób słabszych zobowiązanie do stosowania wszelkich środków prewencyjnych
wysoki	przypadki podejrzeń zakażeń lub zakażeń w przedsiębiorstwie. Zamknięcie działów lub pojedynczych jednostek, które mogą jednak zostać zastąpione	skutki istotne – niskie prawdopodobieństwo (należy regularnie dokonywać nowej oceny)	<ul style="list-style-type: none"> zarządzenie pracy w formie Home Office wdrożenie kryzysowych planów dot. zatrudnienia i IT zaciągnięcie informacji odnośnie możliwości uzyskania pomocy publicznej i innych finansowych środków stabilizujących 	<ul style="list-style-type: none"> komunikacja ze wszystkimi istotnymi udziałowcami / akcjonariuszami
bardzo wysoki	zaprzeszczenie produkcji lub jej części, których nie można zastąpić	skutki istotne z punktu widzenia istnienia przedsiębiorstwa, bardzo niskie prawdopodobieństwo (należy regularnie dokonywać nowej oceny)	<ul style="list-style-type: none"> skorzystanie z pomocy publicznej, ubezpieczeń działania dotyczące zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> komunikacja ze wszystkimi istotnymi udziałowcami / akcjonariuszami ewentualnie komunikacja z prasą

Uwaga: Wskazane środki muszą być określone uwzględniając specyfikę danego przedsiębiorstwa i mają jedynie charakter przykładowy

III. Wiedza – proszę korzystać z wiedzy ekspertów, oficjalnych ogłoszeń dokonywanych przez instytucje publiczne itd.

W sytuacji kryzysowej proszę korzystać ze sprawdzonych źródeł informacji takich jak

- oficjalne ogłoszenia dokonywane przez instytucje publiczne jak np. Rząd Federalny, Kraje Związkowe, zalecenia ze strony urzędów na poziomie federalnym i związkowym itd.
- wiedza fachowa Państwa pracowników / doradców zewnętrznych (np. inspektorów ochrony danych osobowych, administratorów systemu informatycznego) oraz
- w razie potrzeby – zaciągnięcie w konkretnych przypadkach rad ekspertów.

Poniższe informacje mają na celu przedstawienie Państwu poszczególnych źródeł informacji i wiedzy, nie mają jednak sposób charakteru wyczerpującego. Szczególnie jeśli chodzi o wskazane źródła i ogłoszenia dokonywane przez instytucje publiczne wskazać należy, że codziennie dodawane są nowe informacje; staramy się regularnie aktualizować niniejsze zestawienie. Kwestie prawne mogą zostać w tym miejscu jedynie zasygnalizowane – w tym zakresie prosimy o konsultację z Państwa doradcami prawnymi. Informacje z zakresu prawa pracy znajdują Państwo [tutaj](#).

1. Ogłoszenia ze strony oficjalnych instytucji – stan na dzień: 18 marca 2020 r.:

Republika Federalna Niemiec	
Federalny Urząd Ochrony Cywilnej i Pomocy w Sytuacjach Kryzysowych	poradnik Planowanie działalności zakładu na wypadek pandemii
BfDI – Federalny Rzecznik Ochrony Danych i Bezpieczeństwa Informacji	Informacje z zakresu ochrony danych osobowych dotyczące przetwarzania danych osobowych przez pracodawców w związku z pandemią koronawirusa
Nadzór nad ochroną danych – Badenia-Wirtembergia	Najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi (FAQ) dot. tematu koronawirusa
Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych	„Koronawirus: skutki w zakresie prawa pracy“ - najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi (FAQ)

Unia Europejska i inne państwa Europy	
Dania	
Datatilsynet	https://www.datatilsynet.dk/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2020/mar/hvordan-er-det-med-gdpr-og-coronavirus/
Francja	
CNIL - Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés	Coronavirus (Covid-19) : les rappels de la CNIL sur la collecte de données personnelles
Finlandia	
TT – Tietosuojavaltuutetun toimisto	https://tietosuoja.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tietosuoja-ja-koronaviruksen-leviamisen-hillitseminen
Irlandia	
DPC – Data Protection Commission	Data Protection and COVID-19
Włochy	
Garante per la protezione dei dati personali	https://www.garanteprivacy.it/web/guest/home/docweb/-/docweb-display/docweb/9282117
Islandia	
PV – Persóna Vernd	https://www.personuvernd.is/personuvernd/frettir/covid-19-og-personuvernd
Holandia	
AP – Autoriteit Persoonsgegevens	https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/werk-en-uitkering/mijn-zieke-werknemer
Luksemburg	
CNPD – Commission nationale pour la protection des données	https://cnpd.public.lu/fr/actualites/national/2020/03/coronavirus.html

Polska	
UODO – Urząd Ochrony Danych Osobowych	https://uodo.gov.pl/pl/138/1456
Wielka Brytania	
ICO – Information Commissioner’s Office	Data protection and coronavirus: what you need to know
Węgry	
NAIH - A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság	https://naih.hu/files/NAIH_2020_2586.pdf

2. Informacje z zakresu ochrony danych osobowych – stan na dzień: 18 marca 2020 r.:

Kwestie ochrony danych osobowych są szczególnie istotne w odniesieniu do Państwa pracowników. Proszę zawsze przestrzegać zasady, zgodnie z którą nawet w sytuacjach kryzysowych pracownik pozostaje „panem swoich danych”. Jest to o tyle istotne, że ten kryzys będzie w dużej mierze dotyczył danych na temat zdrowia.

Pracownik co do zasady nie musi podawać pracodawcy żadnych konkretnych informacji o swoim zdrowiu. W przypadkach podejrzeń zakażenia może jednak powstać obowiązek przeprowadzenia badania lekarskiego przez organ służby zdrowia. W przypadku powrotu z podróży lub stwierdzenia choroby w osobistym otoczeniu pracownika może również powstać obowiązek udzielenia informacji na temat miejsca pobytu lub osób, z którymi miało się kontakt. Obowiązek ten ma na celu umożliwienie Państwu jako pracodawcy oceny zagrożenia dla zdrowia danej osoby i innych pracowników.

Dopuszczalność przetwarzania danych osobowych dotyczących zdrowia zatrudnionych osób

Dopuszczalność przetwarzania danych osobowych dotyczących zdrowia pracowników wynika z art. 9 RODO, art. 88 RODO w zw. z § 26 ust. 3 BDSG (niemieckiej ustawy o ochronie danych osobowych). Zgodnie z tymi przepisami przetwarzanie danych wrażliwych, takich jak dane dotyczące zdrowia, jest dopuszczalne do celów związanych ze stosunkiem pracy, jeżeli, między innymi, jest niezbędne do wypełnienia zobowiązań prawnych pracodawcy wynikających z prawa pracy i nie istnieje powód, aby zakładać, że uzasadniony interes osoby, której dane dotyczą, polegający na wyłączeniu przetwarzania danych, jest w tym przypadku nadrzędny.

Obowiązkiem prawnym jest przestrzeganie postanowień § 618 ust. 1 BGB (niemiecki Kodeks cywilny) w zw. z § 3 ArbSchG (niemiecka ustawa o BHP). Zgodnie z ustawą o bezpieczeństwie i higienie pracy pracodawca jest co do zasady zobowiązany do oceny zagrożeń dla bezpieczeństwa i zdrowia swoich pracowników w miejscu pracy (tzw. ocena ryzyka) oraz do wyciągnięcia na tej podstawie odpowiednich wniosków.

Powyższe może prowadzić do powstania sytuacji spornej: z jednej strony pracodawca musi wypełniać swój obowiązek opieki, chroniąc pracowników przed zakażeniem, ale z drugiej strony nie może naruszać ochrony danych osobowych i praw osobistych pracowników.

To, czy dane działanie jest dopuszczalne czy nie, zależy w dużej mierze od kryterium konieczności. Oceniając konieczność przetwarzania danych należy wziąć pod uwagę sprzeczne interesy pracodawcy i pracownika. W ten sposób interes pracodawcy w przetwarzaniu musi być starannie wyważony z prawem osobistym pracownika. Ta raczej teoretyczna definicja ostatecznie stanowi, że interesy obu stron muszą być wyważone, powzięte środki muszą być adekwatne do zamierzonego celu oraz że nie są dostępne łagodniejsze a równie skuteczne środki.

Należy również przestrzegać zasad prawa ochrony danych osobowych wynikających z art. 5 RODO. W szczególności zasady uczciwości ("dobrej wiary") i przejrzystości zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. a) RODO, jak również zasada minimalizacji danych zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. c) RODO, mają szczególne znaczenie dla wyważenia interesów. Zgodnie z tymi zasadami przetwarzanie danych musi być przewidywalne dla osób, których dane dotyczą, muszą być one informowane o rodzaju i zakresie przetwarzania danych, a przetwarzanie danych musi być ograniczone do minimum niezbędnego do osiągnięcia zamierzonego

celu. Jeśli powyższe zasady zostaną prawidłowo wdrożone, będzie to miało pozytywny wpływ na wynik analizy konieczności przetwarzania.

Co jest dozwolone a co nie?

Na tym etapie trudno jest to ostatecznie ocenić - wydarzenia rozwijają się i w tym momencie brak jest jednego spójnego stanowiska europejskich organów nadzorujących ochronę danych. W związku z tym w tej chwili można dokonać jedynie wstępnej oceny jak poniżej.

Działania dopuszczalne	Działania niedopuszczalne
Zbieranie informacji o tym, czy pracownik przebywał w regionie ryzyka, czy miał bezpośredni kontakt z osobą chorą, np. przeprowadzanie rozmów z osobami powracającymi z urlopu w celu ustalenia, czy przebywały one w regionie ryzyka.	Nie wolno mówić pracownikom, że dany pracownik wskazany z imienia i nazwiska zachorował na chorobę wywołaną wirusem, ponieważ wiedza o tej konkretnej chorobie pracownika może prowadzić do jego stygmatyzacji. Zamiast tego należy podjąć działania na poziomie działu, w którym on pracował, lub zespołu bez wskazywania jednak na konkretną osobę. Pracownicy mający bezpośredni kontakt z osobami zakażonymi powinni być ostrzeżeni i tymczasowo zwolnieni z obowiązku wykonywania pracy.
Na wniosek organów służby zdrowia: przekazywanie danych o pracownikach, którzy są chorzy; o pracownikach przebywających w regionach ryzyka lub mających kontakt z osobami zakażonymi.	Ogólne wypytywanie wszystkich pracowników na temat celów podróży, w szczególności bez konkretnego powodu lub w przypadku braku występowania podróży.
Przeprowadzanie dobrowolnej ankiety dotyczącej miejsc pobytu i objawów.	Ogólne wypytywanie wszystkich pracowników na temat ich stanu zdrowia (np. o objawach grypy).
W przypadku pozytywnego wyniku badania pracownika (przeprowadzonego przez oficjalną jednostkę) lub nawet w przypadku potwierdzonego kontaktu z osobą, która uzyskała wynik pozytywny, mogą być przetwarzane dane dotyczące danego pracownika, np. czas i tożsamość osób bliskich oraz podjęte środki (por. francuski nadzór nad ochroną danych).	Obowiązek informowania pracowników o wystąpieniu objawów u współpracownika (por. włoski nadzór nad ochroną danych).
Za zgodą pracownika: zebranie aktualnych prywatnych numerów telefonów komórkowych lub innych danych kontaktowych w celach informacyjnych na wypadek zamknięcia przedsiębiorstwa lub podobnych przypadków (zob. poradnik "Planowanie działalności zakładu na wypadek pandemii" wydany przez Federalny Urząd Ochrony Cywilnej i Pomocy w Sytuacjach Kryzysowych).	Obowiązkowy pomiar temperatury dla pracowników przy wejściu do pomieszczeń lub podejmowanie podobnych środków medycznych (np. wymazy z gardła do pobierania próbek śliny). Działanie te może być dopuszczalne w konkretnych przypadkach => jego podjęcia wymaga jednak starannego rozważenia interesów wszystkich zainteresowanych stron.

3. Ochrona danych i informacji – stan na dzień: 18 marca 2020 r.:

Proszę w sposób krytyczny weryfikować ryzyka związane z ochroną danych i informacji przy okazji podejmowania m.in. następujących działań:

Działanie	Uwagi
Home Office	instalacja VPN; korzystanie z urządzeń służbowych; dyrektywy pracy w Home Office / telepracy
Wideokonferencje i inne	Wybór dostawcy; ewentualna konieczność porozumienia w celu wykonania zlecenia
Blokady dostępu do danych w obszarach wrażliwych	Dopuszczalne? Konieczne? Możliwe?
Ograniczenia możliwości odwiedzin / wizyt	Dopuszczalne? Konieczne? Możliwe?

4. Informacje z zakresu prawa pracy – stan na dzień: 18 marca 2020 r.:

Informacje z zakresu prawa pracy opracowane przez prawników kancelarii TIGGES Rechtsanwälte znajdują Państwo [tutaj](#).

Oczywiście chętnie udzielimy Państwu wsparcia w pozostałym zakresie – w razie potrzeby prosimy o kontakt.

Państwa zespół TIGGES DCO!